

No. 39910

**Netherlands
and
Latvia**

**Agreement on encouragement and reciprocal protection of investments between the
Kingdom of the Netherlands and the Republic of Latvia. The Hague, 14 March
1994**

Entry into force: 1 April 1995 by notification, in accordance with article 14

Authentic texts: Dutch, English and Latvian

Registration with the Secretariat of the United Nations: Netherlands, 4 February 2004

**Pays-Bas
et
Lettonie**

**Accord relatif à l'encouragement et à la protection réciproque des investissements
entre le Royaume des Pays-Bas et la République de Lettonie. La Haye, 14 mars
1994**

Entrée en vigueur : 1er avril 1995 par notification, conformément à l'article 14

Textes authentiques : néerlandais, anglais et letton

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : Pays-Bas, 4 février 2004

[DUTCH TEXT — TEXTE NÉERLANDAIS]

Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Letland inzake de bevordering en de wederzijdse bescherming van investeringen

De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden
en
de Regering van de Republiek Letland,
hierna aangeduid als de Verdragsluitende Partijen,

Geleid door de wens de van oudsher tussen hun landen bestaande vriendschapsbanden te versterken, de economische betrekkingen tussen hen uit te breiden en te intensiveren, met name wat investeringen door de investeerders van de ene Verdragsluitende Partij op het grondgebied van de andere Verdragsluitende Partij betreft,

In het besef dat overeenstemming omtrent de aan dergelijke investeringen toe te kennen behandeling het kapitaalverkeer en de overdracht van technologie tussen, alsmede de economische ontwikkeling van de Verdragsluitende Partijen zal stimuleren, en dat een eerlijke en rechtvaardige behandeling van investeringen wenselijk is,

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1

Voor de toepassing van dit Verdrag:

- a. omvat de term „investeringen”: alle soorten vermogensbestanddelen en in het bijzonder, doch niet uitsluitend:
  - i. roerende en onroerende zaken, alsmede alle andere zakelijke rechten met betrekking tot alle soorten vermogensbestanddelen;
  - ii. rechten ontleend aan aandelen, obligaties en andere soorten belangen in ondernemingen en gezamenlijke ondernemingen;
  - iii. recht op geld, op andere vermogensbestanddelen of op iedere prestatie die economische waarde heeft;
  - iv. rechten op het gebied van de intellectuele eigendom, technische werkwijzen, goodwill en know-how;
  - v. rechten verleend krachtens het publiekrecht of krachtens een overeenkomst, met inbegrip van rechten tot het opsporen, exploreren, ontginnen en winnen van natuurlijke rijkdommen;
- b. omvat de term „investeerders” met betrekking tot elk van beide Verdragsluitende Partijen:
  - i. natuurlijke personen die de nationaliteit van die Verdragsluitende Partij hebben;
  - ii. rechtspersonen die zijn opgericht krachtens het recht van die Verdragsluitende Partij;

- iii. rechtspersonen die niet zijn opgericht krachtens het recht van die Verdragsluitende Partij, maar die onder al dan niet rechtstreeks toezicht staan van natuurlijke personen zoals omschreven onder i. of van rechtspersonen zoals omschreven onder ii. hierboven;
- c. omvat de term „grondgebied” het soevereine grondgebied van de betrokken Staat en de zeegebieden grenzend aan de kust van de betrokken Staat, voor zover die Staat overeenkomstig het internationale recht soevereine rechten of rechtsmacht in deze gebieden uitoefent.

Artikel 2

Elke Verdragsluitende Partij bevordert, binnen het kader van haar wetten en voorschriften, de economische samenwerking door middel van de bescherming op haar grondgebied van investeringen van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij. Met inachtneming van het recht van elke Verdragsluitende Partij de door haar wetten of voorschriften verleende bevoegdheden uit te oefenen, laat elke Verdragsluitende Partij dergelijke investeringen toe.

Artikel 3

- 1. Elke Verdragsluitende Partij waarborgt een eerlijke en rechtvaardige behandeling van de investeringen van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij en belemmert niet, door onredelijke of discriminatoire maatregelen, de werking, het beheer, de instandhouding, het gebruik, het genot of de vervreemding daarvan door deze investeerders.
- 2. Meer in het bijzonder kent elke Verdragsluitende Partij aan dergelijke investeringen volledige fysieke zekerheid en bescherming toe, die in elk geval niet minder gunstig is dan die welke wordt toegekend aan investeringen van haar eigen investeerders of aan investeringen van investeerders van derde Staten, naar gelang van wat het gunstigst is voor de betrokken investeerder.
- 3. Indien een Verdragsluitende Partij aan investeerders van derde Staten bijzondere voordelen heeft toegekend uit hoofde van verdragen tot oprichting van douane-unies, economische unies, monetaire unies of soortgelijke instellingen, dan wel op grond van interim-verdragen die tot zodanige unies of instellingen leiden, is die Verdragsluitende Partij niet verplicht zodanige voordelen toe te kennen aan investeerders van de andere Verdragsluitende Partij.
- 4. Elke Verdragsluitende Partij komt alle verplichtingen na die zij is aangegaan met betrekking tot de behandeling van investeringen van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij.
- 5. Indien naast dit Verdrag de wettelijke bepalingen van één van beide Verdragsluitende Partijen of verplichtingen krachtens het internationale recht die thans tussen de Verdragsluitende Partijen bestaan of op

een later tijdstip worden aangegaan een algemene of bijzondere regeling bevatten op grond waarvan investeringen door investeerders van de andere Verdragsluitende Partij aanspraak kunnen maken op een behandeling die gunstiger is dan in dit Verdrag is voorzien, heeft een dergelijke regeling, in zoverre zij gunstiger is, voorrang boven dit Verdrag.

Artikel 4

Met betrekking tot belastingen, heffingen, lasten en verminderingen en vrijstellingen van belasting kent elke Verdragsluitende Partij aan investeerders van de andere Verdragsluitende Partij die zich op haar grondgebied met economische activiteiten bezighouden, een behandeling toe die niet minder gunstig is dan die welke wordt toegekend aan haar eigen investeerders of aan die van derde Staten, naar gelang van wat het gunstigst is voor de betrokkenen investeerders. Hierbij wordt evenwel geen rekening gehouden met bijzondere belastingvoordelen door die Partij toegekend:

- a. krachtens een verdrag ter vermindering van dubbele belasting; of
- b. uit hoofde van haar deelneming aan een douane-unie, economische unie of soortgelijke instelling; of
- c. op basis van wederkerigheid met een derde Staat.

Artikel 5

De Verdragsluitende Partijen waarborgen dat betalingen die verband houden met een investering kunnen worden overgemaakt. De overmakingen geschieden in vrij inwisselbare valuta, zonder beperking of vertraging. Deze overmakingen omvatten in het bijzonder, doch niet uitsluitend:

- a. winsten, rente, dividenden en andere lopende inkomsten;
- b. gelden nodig
  - i. voor het verwerven van grondstoffen of hulpmaterialen, halffabrikaten of eindprodukten, of
  - ii. om kapitaalgoederen te vervangen ten einde de continuïteit van een investering te waarborgen;
- c. bijkomende gelden nodig voor de ontwikkeling van een investering;
- d. gelden voor de terugbetaling van leningen;
- e. royalty's of honoraria;
- f. inkomsten van natuurlijke personen;
- g. de opbrengst van de verkoop of liquidatie van de investering.
- h. uit hoofde van artikel 7 verschuldigde bedragen.

Artikel 6

Geen der Verdragsluitende Partijen neemt maatregelen waardoor direct of indirect aan investeerders van de andere Verdragsluitende Partij hun investeringen worden ontnomen, tenzij aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a. de maatregelen worden genomen in het algemeen belang en met inachtneming van een behoorlijke rechtsgang;
- b. de maatregelen zijn niet discriminatoir of in strijd met enige verbintenis die de Verdragsluitende Partij die deze maatregelen neemt, is aangegaan;
- c. de maatregelen gaan vergezeld van een billijke schadeloosstelling. Deze schadeloosstelling dient overeen te komen met de redelijke marktwaarde van de desbetreffende investeringen onmiddellijk voordat de maatregelen werden genomen of bekend werden, dient rente te omvatten tegen een gewone commerciële rentevoet tot de datum van betaling en dient, wil zij doeltreffend zijn voor de gerechtigden, zonder vertraging te worden betaald en te kunnen worden overgemaakt naar het door de betrokken gerechtigden aangewezen land en in de valuta van het land waarvan de gerechtigden investeerder zijn of in een door de gerechtigden aanvaarde vrij inwisselbare valuta.

Artikel 7

Aan investeerders van de ene Verdragsluitende Partij die verliezen lijden met betrekking tot hun investeringen op het grondgebied van de andere Verdragshoudende Partij wegens oorlog of een ander gewapend conflict, revolutie, een nationale noodtoestand, opstand, oproer of ongegeloofheden, wordt door de laatstbedoelde Verdragsluitende Partij wat restitutie, schadevergoeding, schadeloosstelling of een andere regeling betreft, geen minder gunstige behandeling toegekend dan die welke die Verdragsluitende Partij toekent aan haar eigen investeerders of aan investeerders van derde Staten, naar gelang van wat het gunstigst is voor de betrokken investeerders.

Artikel 8

Indien de investeringen van een investeerder van de ene Verdragsluitende Partij verzekerd zijn tegen niet-commerciële risico's krachtens een bij wet of voorschrift ingesteld stelsel, wordt de subrogatie van de verzekeraar of de herverzekeraar in de rechten van de bedoelde investeerder ingevolge de voorwaarden van deze verzekering door de andere Verdragsluitende Partij erkend.

Artikel 9

Elke Verdragsluitende Partij stemt ermee in juridische geschillen die ontstaan tussen die Verdragsluitende Partij en een investeerder van de andere Verdragsluitende Partij betreffende een investering van die investeerder op het grondgebied van de eerstbedoelde Verdragsluitende Partij voor te leggen aan het Internationale Centrum voor Beslechting van Investeringsgeschillen ter beslechting door bemiddeling of arbitrage krachtens het Verdrag inzake de beslechting van investeringsgeschillen

tussen Staten en onderdanen van andere Staten, dat op 18 maart 1965 te Washington werd opgesteld voor ondertekening. Een rechtspersoon die investeerder is van de ene Verdragsluitende Partij en die, voordat een dergelijk geschil ontstaat, onder toezicht staat van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij, wordt in overeenstemming met artikel 25, tweede lid, letter b, van het Verdrag van Washington voor de toepassing van dat Verdrag behandeld als investeerder van de andere Verdragsluitende Partij.

Artikel 10

Dit Verdrag is ook van toepassing op investeringen die voor de inwerkingtreding van het Verdrag door investeerders van de ene Verdragsluitende Partij op het grondgebied van de andere Verdragsluitende Partij zijn gedaan in overeenstemming met de wetten en voorschriften van de laatstbedoelde Partij. Het Verdrag is echter niet van toepassing op investeringen die zijn gedaan voor 1 januari 1987.

Artikel 11

Elk der Verdragsluitende Partijen kan aan de andere Partij voorstellen overleg te plegen over een aangelegenheid betreffende de uitlegging of toepassing van dit Verdrag. De andere Partij neemt dit voorstel welwillend in overweging en biedt passende gelegenheid voor een dergelijk overleg.

Artikel 12

1. Geschillen tussen de Verdragsluitende Partijen betreffende de uitlegging of de toepassing van dit Verdrag die niet binnen een redelijke tijdsspanne langs diplomatische weg kunnen worden beslecht, worden, tenzij de Partijen anders zijn overeengekomen, op verzoek van één van beide Partijen voorgelegd aan een uit drie leden samengesteld scheidsgerecht. Elke Partij benoemt één scheidsman en de aldus benoemde scheidsmannen benoemen te zamen een derde scheidsman, die geen onderdaan van een der Partijen is, tot hun voorzitter.

2. Indien één van beide Partijen nalaat haar scheidsman te benoemen en indien zij geen gevolg heeft gegeven aan het verzoek van de andere Partij binnen twee maanden tot deze benoeming over te gaan, kan de laatstbedoelde Partij de President van het Internationale Gerechtshof verzoeken de noodzakelijke benoeming te verrichten.

3. Indien de beide scheidsmannen niet binnen twee maanden na hun benoeming tot overeenstemming kunnen geraken over de keuze van de derde scheidsman, kan elk der Partijen de President van het Internationale Gerechtshof verzoeken de noodzakelijke benoeming te verrichten.

4. Indien in de in het tweede en derde lid van dit artikel bedoelde gevallen de President van het Internationale Gerechtshof verhinderd is

genoemde functie uit te oefenen, of onderdaan is van één van beide Verdragsluitende Partijen, wordt de Vice-President verzocht de noodzakelijke benoemingen te verrichten. Indien de Vice-President verhinderd is genoemde functie uit te oefenen, of onderdaan is van één van beide Partijen, wordt het lid van het Gerechtshof dat het hoogst in aanciënniteit is, beschikbaar is en geen onderdaan is van één der Partijen, verzocht de noodzakelijke benoemingen te verrichten.

5. Het scheidsgerecht doet uitspraak op basis van eerbiediging van het recht. Alvorens uitspraak te doen, kan het scheidsgerecht in elke stand van het geding een minnelijke schikking van het geschil aan de Partijen voorstellen. De voorgaande bepalingen doen geen afbreuk aan de bevoegdheid van het scheidsgerecht in het geschil een uitspraak ex aequo et bono te doen, indien de Partijen daarmee instemmen.

6. Tenzij de Partijen anders beslissen, stelt het scheidsgerecht zijn eigen procedureregels vast.

7. Het scheidsgerecht doet zijn uitspraak bij meerderheid van stemmen. Een zodanige uitspraak is onherroepelijk en bindend voor de Partijen.

Artikel 13

Wat betreft het Koninkrijk der Nederlanden is dit Verdrag van toepassing op het deel van het Rijk in Europa, de Nederlandse Antillen en Aruba, tenzij anders is bepaald in de in artikel 14, eerste lid, bedoelde mededeling.

Artikel 14

1. Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum waarop de Verdragsluitende Partijen elkaar schriftelijk hebben medegedeeld dat aan de in hun onderscheiden landen vereiste grondwettelijke procedures is voldaan, en blijft van kracht voor een tijdvak van vijftien jaar.

2. Tenzij ten minste zes maanden voor de datum van het verstrijken van de geldigheidsduur door een van beide Verdragsluitende Partijen mededeling van beëindiging is gedaan, wordt dit Verdrag telkens stilzwijgend verlengd voor een tijdvak van tien jaar, waarbij elke Verdragsluitende Partij zich het recht voorbehoudt dit Verdrag te beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste zes maanden voor de datum van het verstrijken van de lopende termijn van geldigheid.

3. Ten aanzien van investeringen die zijn gedaan voor de datum van beëindiging van dit Verdrag, blijven de voorgaande artikelen van kracht gedurende een tijdvak van vijftien jaar vanaf die datum.

4. Met inachtneming van de in het tweede lid van dit artikel genoemde termijn is de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden gerechtigd de toepassing van dit Verdrag ten aanzien van een deel van het Koninkrijk afzonderlijk te beëindigen.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende vertegenwoordigers, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN in tweevoud te 's-Gravenhage op 14 maart 1994, in de Nederlandse, de Letse en de Engelse taal, zijnde de drie teksten gelijkelijk authentiek. In geval van verschil in uitlegging is de Engelse tekst doorslaggevend.

Voor de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden

R. F. M. LUBBERS

P. H. KOOIJMANS

Y. C. M. T. VAN ROOY

Voor de Regering van de Republiek Letland

VALDIS BIRKAVS

[ENGLISH TEXT — TEXTE ANGLAIS]

**AGREEMENT ON ENCOURAGEMENT AND RECIPROCAL PROTECTION
OF INVESTMENTS BETWEEN THE KINGDOM OF THE NETHER-
LANDS AND THE REPUBLIC OF LATVIA**

The Government of the Kingdom of the Netherlands and the Government of the Republic of Latvia, hereinafter referred to as the Contracting Parties,

Desiring to strengthen the traditional ties of friendship between their countries, to extend and intensify the economic relations between them particularly with respect to investments by the investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

Recognizing that agreement upon the treatment to be accorded to such investments will stimulate the flow of capital and technology and the economic development of the Contracting Parties and that fair and equitable treatment of investment is desirable,

Have agreed as follows:

Article I

For the purposes of the present Agreement:

- a) the term "investments" shall comprise every kind of asset and more particularly, though not exclusively:
  - i) movable and immovable property as well as any other rights in rem in respect of every kind of asset;
  - ii) rights derived from shares, bonds and other kinds of interests in companies and joint ventures;
  - iii) title to money, to other assets or to any performance having an economic value;
  - iv) rights in the field of intellectual property, technical processes, goodwill and know-how;
  - v) rights granted under public law or contract, including rights to prospect, explore, extract and win natural resources.
- b) the term "investors" shall comprise with regard to either Contracting Party:
  - i) natural persons having the nationality of that Contracting Party;
  - ii) legal persons constituted under the law of that Contracting Party;
  - iii) legal persons not constituted under the law of that Contracting Party but controlled, directly or indirectly, by natural persons as defined in i) or by legal persons as defined in ii) above.
- c) the term "territory" means the sovereign territory of the State concerned and the maritime areas adjacent to the coast of the State concerned, to the extent to which that State exercises sovereign rights or jurisdiction in those areas according to international law.

Article 2

Either Contracting Party shall, within the framework of its laws and regulations, promote economic cooperation through the protection in its territory of investments of investors of the other Contracting Party. Subject to its right to exercise powers conferred by its laws or regulations, each Contracting Party shall admit such investments.

Article 3

1. Each Contracting Party shall ensure fair and equitable treatment of the investments of investors of the other Contracting Party and shall not impair, by unreasonable or discriminatory measures, the operation, management, maintenance, use, enjoyment or disposal thereof by those investors.

2. More particularly, each Contracting Party shall accord to such investments full physical security and protection which in any case shall not be less than that accorded either to investments of its own investors or to investments of investors of any third State, whichever is more favourable to the investor concerned.

3. If a Contracting Party has accorded special advantages to investors of any third State by virtue of agreements establishing customs unions, economic unions, monetary unions or similar institutions, or on the basis of interim agreements leading to such unions or institutions, that Contracting Party shall not be obliged to accord such advantages to investors of the other Contracting Party.

4. Each Contracting Party shall observe any obligation it may have entered into with regard to investments of investors of the other Contracting Party.

5. If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to the present Agreement contain a regulation, whether general or specific, entitling investments by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such regulation shall to the extent that it is more favourable prevail over the present Agreement.

Article 4

With respect to taxes, fees, charges and to fiscal deductions and exemptions, each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party who are engaged in any economic activity in its territory, treatment not less favourable than that accorded to its own investors or to those of any third State, whichever is more favourable to the investors concerned. For this purpose, however, there shall not be taken into account any special fiscal advantages accorded by that Party:

- a) under an agreement for the avoidance of double taxation; or
- b) by virtue of its participation in a customs union, economic union or similar institution; or
- c) on the basis of reciprocity with a third State.

Article 5

The Contracting Parties shall guarantee that payments relating to an investment may be transferred. The transfers shall be made in a freely convertible currency, without restriction or delay. Such transfers include in particular though not exclusively:

- a) profits, interest, dividends and other current income;
- b) funds necessary
  - i) for the acquisition of raw or auxiliary materials, semi-fabricated or finished products, or
  - ii) to replace capital assets in order to safeguard the continuity of an investment;
- c) additional funds necessary for the development of an investment;
- d) funds in repayment of loans;
- e) royalties or fees;
- f) earnings of natural persons;
- g) the proceeds of sale or liquidation of the investment;
- h) amounts due under Article 7.

Article 6

Neither Contracting Party shall take any measures depriving, directly or indirectly, investors of the other Contracting Party of their investments unless the following conditions are complied with:

- a) the measures are taken in the public interest and under due process of law;
- b) the measures are not discriminatory or contrary to any undertaking which the Contracting Party which takes such measures may have given;
- c) the measures are taken against just compensation. Such compensation shall represent the fair market value of the investments affected immediately before the measures were taken or became known, shall include interest at a normal commercial rate until the date of payment and shall, in order to be effective for the claimants, be paid and made transferable, without delay, to the country designated by the claimants concerned and in the currency of the country of which the claimants are investors or in any freely convertible currency accepted by the claimants.

Article 7

Investors of the one Contracting Party who suffer losses in respect of their investments in the territory of the other Contracting Party owing to war or other armed conflict, revolution, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot shall be accorded by the latter Contracting Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, no less favourable than that which that Contracting Party accords to its own investors or to investors of any third State, whichever is more favourable to the investors concerned.

Article 8

If the investments of an investor of the one Contracting Party are insured against non-commercial risks under a system established by law or regulation, any subrogation of the insurer or re-insurer to the rights of the said investor pursuant to the terms of such insurance shall be recognized by the other Contracting Party.

Article 9

Each Contracting Party hereby consents to submit any legal dispute arising between that Contracting Party and an investor of the other Contracting Party concerning an investment of that investor in the territory of the former Contracting Party to the International Centre for Settlement of Investment Disputes for settlement by conciliation or arbitration under the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States opened for signature at Washington on 18 March 1965. A legal person which is an investor of one Contracting Party and which before such a dispute arises is controlled by investors of the other Contracting Party shall in accordance with Article 25 (2) (b) of the Convention for the purpose of the Convention be treated as an investor of the other Contracting Party.

Article 10

This Agreement shall also apply to investments made before its entry into force by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the latter's laws and regulations. However, this Agreement shall not apply to investments made before January 1, 1987.

Article 11

Either Contracting Party may propose the other Party that consultations be held on any matter concerning the interpretation or application of the Agreement. The other Party shall accord sympathetic consideration to the proposal and shall afford adequate opportunity for such consultations.

Article 12

1. Any dispute between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of the present Agreement, which cannot be settled within a reasonable lapse of time, by means of diplomatic negotiations, shall, unless the Parties have otherwise agreed, be submitted, at the request of either Party, to an arbitral tribunal, composed of three members. Each Party shall appoint one arbitrator and the two arbitrators thus appointed shall together appoint a third arbitrator as their chairman who is not a national of either Party.

2. If one of the Parties fails to appoint its arbitrator and has not proceeded to do so within two months after an invitation from the other Party to make such appointment, the latter

Party may invite the President of the International Court of Justice to make the necessary appointment.

3. If the two arbitrators are unable to reach agreement, in the two months following their appointment, on the choice of the third arbitrator, either Party may invite the President of the International Court of Justice, to make the necessary appointment.

4. If, in the cases provided for in the paragraphs 2 and 3 of this Article, the President of the International Court of Justice is prevented from discharging the said function or is a national of either Contracting Party, the Vice-President shall be invited to make the necessary appointments.

If the Vice-President is prevented from discharging the said function or is a national of either Party the most senior member of the Court available who is not a national of either Party shall be invited to make the necessary appointments.

5. The tribunal shall decide on the basis of respect for the law. Before the tribunal decides, it may at any stage of the proceedings propose to the Parties that the dispute be settled amicably. The foregoing provisions shall not prejudice the power of the tribunal to decide the dispute *ex aequo et bono* if the Parties so agree.

6. Unless the Parties decide otherwise, the tribunal shall determine its own procedure.

7. The tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be final and binding on the Parties.

Article 13

As regards the Kingdom of the Netherlands, the present Agreement shall apply to the part of the Kingdom in Europe, the Netherlands Antilles and to Aruba, unless the notification provided for in Article 14, paragraph 1 provides otherwise.

Article 14

1. The present Agreement shall enter into force on the first day of the second month following the date on which the Contracting Parties have notified each other in writing that the procedures constitutionally required therefor in their respective countries have been complied with, and shall remain in force for a period of fifteen years.

2. Unless notice of termination has been given by either Contracting Party at least six months before the date of the expiry of its validity, the present Agreement shall be extended tacitly for periods of ten years, each Contracting Party reserving the right to terminate the Agreement upon notice of at least six months before the date of expiry of the current period of validity.

3. In respect of investments made before the date of the termination of the present Agreement the foregoing Articles thereof shall continue to be effective for a further period of fifteen years from that date.

4. Subject to the period mentioned in paragraph 2 of this Article, the Government of the Kingdom of the Netherlands shall be entitled to terminate the application of the present Agreement separately in respect of any of the parts of the Kingdom.

In witness whereof, the undersigned representatives, duly authorized thereto, have signed the present Agreement.

Done in duplicate at The Hague on 14 March 1994, in the Latvian, Netherlands and English languages, the three texts being equally authentic. In case of difference of interpretation the English text will prevail.

For the Government of the Netherlands:

R. F. M. LUBBERS

P. H. KOOIJMANS

Y. C. M. T. VAN ROOY

For the Government of the Republic of Latvia:

VALDIS BIRKAVS

[LATVIAN TEXT — TEXTE LETTON]

**LĪGUMS STARP NĪDERLANDES KARALISTES VALDĪBU UN
LATVIJAS REPUBLIKAS VALDĪBU PAR
IEGULDĪJUMU VEICINĀŠANU UN SAVSTARPĒJU AIZSARDZĪBU**

Nīderlandes Karalistes Valdība

un

Latvijas Republikas Valdība

turpmāk tekstā "Līgumslēdzējas Puses",

vēloties stiprināt tradicionālās draudzības saites starp abām valstīm, paplašināt un stiprināt ekonomiskās attiecības starp tām, sevišķi attiecībā uz vienas Līgumslēdzējas Puses pilsoņu ieguldījumiem otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā,

atzīstot, ka vienošanās par režīmu, kāds tiks piešķirts šādiem ieguldījumiem, veicinās kapitāla un tehnoloģijas plūsmu un Līgumslēdzēju Pušu ekonomisko atīstību un, ka būtu vēlams taisnīgs un vienlīdzīgs investīciju režīms,

vienojās par sekojošo:

I. pants

Šajā Līgumā:

- (a) termins "ieguldījums" ietvers visa veida īpašumu un it sevišķi, kaut gan ne tikai
- (i) kustamo un nekustamo īpašumu, kā arī jebkuras citas tiesības in rem attiecībā uz visa veida īpašumu;
  - (ii) tiesības, kas radušās no akcijām, obligācijām un citiem līdzdalības veidiem uzņēmumos un kopuzņēmumos;
  - (iii) prasījuma tiesības uz naudu, citiem īpašumiem vai jebkuru darbību, kam ir ekonomiska vērtība;

- (iv) tiesības intelektuālā īpašuma, tehnisko procesu, "goodwill" un "know-how" jomai;
- (v) saskaņā ar valsts likumdošanu vai kontraktu piešķirtās tiesības, to skaitā tiesības meklēt, pētīt, iegūt un izmantot dabas resursus.
- (b) termins "ieguldītāji" attiecībā uz katru Līgumslēdzēju Pusi ietvers:
- (i) fiziskās personas, kurām ir šīs Līgumslēdzējas Puses pilsonība;
  - (ii) juridiskās personas, kas izveidotas saskaņā ar šīs Līgumslēdzējas Puses likumdošanu;
  - (iii) juridiskās personas, kuras nav izveidotas saskaņā ar šīs Līgumslēdzējas Puses likumdošanu, bet kuras tieši vai netieši kontrolē fiziskās personas saskaņā ar (i) punktu vai juridiskās personas saskaņā ar (ii) punktu.
- (c) termins "teritorija" attiecībā uz katru Līgumslēdzēju Pusi nozīmē tās suverēno teritoriju un juras zonu, uz kurām, saskaņā ar starptautiskajām tiesībām izplatās Līgumslēdzējas Puses suverenitāte, suverēnās tiesības, vai jurisdikcija.

2.pantis

Katra Līgumslēdzēja Puse savas likumdošanas un noteikumu ietvaros veicinās ekonomisko sadarbību, aizsargājot otras Līgumslēdzējas Puses ieguldītāju ieguldījumus savā teritorijā. Saskaņā ar likumdošanā vai noteikumos pastāvošiem nosacījumiem, katras Līgumslēdzēja Puse atļaus šādus ieguldījumus.

3.pantis

- (1) Katra Līgumslēdzēja Puse nodrošinās godīgu un taisnīgu attieksmi pret otras Līgumslēdzējas Puses ieguldītāju ieguldījumiem un ar nepamatotiem vai diskriminējošiem pasākumiem nekavēs to funkcionēšanu, pārvaldi, izmantošanu, lietošanu, vai pārdošanu no ievestoru puses.
- (2) Katra Līgumslēdzēja Puse nodrošinās šādiem ieguldījumiem pilnīgu fizisku drošību un aizsardzību, kas jebkurā gadījumā nebūs mazāka kā tā, kas tiek piešķirta vai nu savu ieguldītāju vai jebkuras trešās Valsts ieguldītāju ieguldījumiem, atkarībā no tā, kas ir izdevīgāk tiem ieguldītājiem, uz kuriem tas attiecas.
- (3) Ja Līgumslēdzēja Puse ir piešķirusi sevišķas priekšrocības kādas trešās valsts ieguldītājiem saskaņā ar līgumiem par muitas savienības, ekonomiskās savienības, valūtas savienības vai līdzīgu institūciju izveidošanu vai, pamatojoties uz pagaidu līgumiem, kas ved uz šādu savienību vai institūciju izveidošanu, tad šai Līgumslēdzējai Pusei nav jāpiešķir tādus pašas priekšrocības otrs Līgumslēdzējas Puses ieguldītājiem.
- (4) Katra Līgumslēdzēja Puse pildīs jebkuras saistības, ko tā varētu būt uzņemusies attiecībā uz otras Līgumslēdzējas Puses ieguldītāju ieguldījumiem.
- (5) Ja kādas Līgumslēdzējas Puses likumdošanas nosacījumi vai starptautisko tiesību saistības, kas jau pastāv vai radīsies vēlāk starp Līgumslēdzējām Pusēm papildus šīm Līgumam, satur vispārēju vai specifisku nosacījumu, kas piešķir otras Līgumslēdzējas Puses ieguldītāju ieguldījumiem labvēlīgāku režīmu nekā šīs Līgums, tad šīs nosacījums būs pārāks par šo Līgumu par tik, cik tas ir labvēlīgāks.

4.pants

Attiecībā uz nodokjiem, nodevām, maksājumiem un finansu atvieglojumiem un atbrīvojumiem katra Līgumslēdzēja Puse otrs Līgumslēdzējas Puses ieguldītājiem, kas iesatīti jebkādā ekonomiskā darbībā tās teritorijā, piešķirs ne mazāk labvēlīgu režīmu kā saviem vai jebkuras trešās Valsts ieguldītājiem, atkarībā no tā, kas ir izdevīgāk tiem ieguldītājiem, uz kuriem tas attiecas. Šim nolūkam tomēr netiks qemtas vērā nekādas sevišķas finansu priekšrocības, ko piešķirusi šī Puse:

- a) saskaņā ar līgumu par izvairīšanos no dubultās aplikācijas ar nodokjiem; vai
- b) sakarā ar tās piedalīšanos muitas savienībā, ekonomiskā savienībā vai līdzīgā institūcijā; vai
- c) uz savstarpējas vienošanās pamata ar trešo Valsti.

5.pants

Līgumslēdzējas Puses garantēs, ka ar ieguldījumiem saistītie maksājumi ir pārvedami. Pārvedumi tiks veikti brīvi konvertējamā valūtā, bez ierobežojumiem vai vilcināšanās. Šādi pārvedumi ietver it sevišķi, taču ne tikai:

- a) peļņu, procentus, dividendes un citus tekošos ienākumus;
- b) naudas līdzekļus, kas nepieciešami:
  - (i) izejvielu un pārīgmateriālu, pusfabrikātu vai gatavās produkcijas iepirkšanai, vai
  - (ii) ražošanas līdzekļu atjaunošanai ieguldījuma nepārtrauktas darbības nodrošināšanai;
- c) papildus naudas līdzekļus, kas nepieciešami ieguldījuma attīstībai;
- d) naudas līdzekļus aizdevumu atmaksāšanai;
- e) autorallīdzību un honorārus;
- f) fizisko personu ienākumus;
- g) ienākumus no ieguldījuma pārdošanas vai likvidācijas.
- h) summas, kas pienākas saskaņā ar 7. panta nosacījumiem.

6.pants

Neviens Līgumslēdzēja Puse neveiks nekādus pasākumus, kas tieši vai netieši atļems otrs Līgumslēdzējas Puses ieguldītāju ieguldījumus, izņemot ja tas tiek darīts saskaņā ar sekojošiem nosacījumiem:

- a) pasākumiem, kas tiek veikti sabiedrības intereses un saskaņā ar likumdošanā noteikto kārtību;
- b) piehetotie līdzekļi nav diskriminējoši vai pretrunā ar jebkādiem pasākumiem, ko tā Līgumslēdzēja Puse, kas pielieto šādus līdzekļus, var būt veikusi;
- c) pasākumi tiek veikti dodot pretī taisnīgu kompensāciju. Šāda kompensācija būs atbilstoša attiecīgo ieguldījumu tirgus vērtībai laikā tieši pirms pasākumu veikšanas vai kad tie kļuvuši zināmi; tā ietvers normālo komerciālo procentu likmi aprēķinātu līdz samaksas dienai un, lai tā būtu pieejama prasītājiem, tiks izmaksāta un būs pārvedama bez vilcināšanās uz to valsti, kuru būs norādījuši ieinteresētie prasītāji, un tās valsts valūtā, kuras pilsoņi ir prasītāji, vai arī jebkurā brīvi konvertējamā valūtā, kas ir pieņemtāma prasītājam.

7.pants

Pret vienas Līgumslēdzējas Puses ieguldītājiem, kuru ieguldījumi cieš zaudējumus otrs Līgumslēdzējas Puses teritorijā sakarā ar karu vai citu brūpotu konfliktu, revolūciju, ārkārtēju slāvokli, sacelšanos, dumpi vai nemieriem, otra Līgumslēdzēja Puse attiecībā uz restitūciju, atlīdzību, kompensāciju vai citu norēķināšanās veidu pielietos režīmu, kas būs ne mazāk labvēlīgs par to, ko tā pielieto pret saviem vai jebkuras trešās Valsts ieguldītājiem, atkarībā no tā, kurš no režīmiem būtu labvēlīgāks attiecīgiem ieguldītājiem.

8.pants

Ja vienas Līgumslēdzējas Puses ieguldītāju ieguldījumi ir apdrošināti pret nekomerciālu risku saskaņā ar likumdošanā noteikto kārtību, otra Līgumslēdzēja Puse atzīs šādu ieguldītāju tiesību pārpemšanu no apdrošinātāju vai pārapdrošinātāju puses saskaņā ar šādas apdrošināšanas nosacījumiem.

9.pants

Katra Līgumslēdzēja Puse piekrīt jebkuru juridisku strīdu, kas rodas starp šo Līgumslēdzēju Pusi un otras Līgumslēdzējas Puses ieguldītāju sakarā ar šī ieguldītāja ieguldījumu pirmās Līgumslēdzējas Puses teritorijā, iesniegti Starplautiskajā ieguldījumu strīdu izšķiršanas centrā, lai to izšķirtu samierināšanas vai arbitrāžas ceļā saskaņā ar 1965.g. 18.martā Vašingtonā parakstīto Konvenciju par ieguldījumu strīdu izšķiršanu starp valstīm un citu valstu pilsoņiem. Juridiskā persona, kas ir vienas Līgumslēdzējas Puses ieguldītājs, un, kuru pirms šāda strīda rašanās kontrolē otras Līgumslēdzējas Puses ieguldītāji, saskaņā ar Konvencijas 25.panta (2) (b) punktu tiks uzskaitīta par otrās Līgumslēdzējas Puses ieguldītāju.

10.pants

Šī Līguma nosacījumi attieksies arī uz ieguldījumiem, ko vienas Līgumslēdzējas Puses ieguldītāji veikuši otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā pirms Līguma stāšanās spēkā saskaņā ar pēdējās likumiem un noteikumiem. Tomēr šis Līgums neattieksies uz ieguldījumiem, kuri veikti pirms 1.janvāra.

11.pants

Katra Līgumslēdzēja Puse var piedāvāt otrai Līgumslēdzējai Pusei noturēt konsultācijas par jebkuru jautājumu, kas saistīts ar šī Līguma iztulkošanu vai piemērošanu. Otra Puse atbalstīs ūdens priekšlikumu labvēlīgi un sagādās atbilstošu iespēju ūdens konsultācijām.

12.pants

(1) Jebkurš strīds starp Līgumslēdzējām Pusēm par šī Līguma iztulkošanu vai piemērošanu, ko pieņemamā laika periodā nevar izšķirt diplomātiskā ceļā, pēc jebkuras Līgumslēdzējas Puses līguma tiks iesniegts arbitrāžas tiesā, kas sastāv no 3 locekļiem, ja vien Puses nav vienojušās par citu kārtību. Katra Puse iecels vienu arbitru un ūdens lecētie 2 arbitri kopā iecels kā savu priekšsēdētāju trešo arbitru, kas nav nevienas Līgumslēdzējas Puses pilsonis.

(2) Ja kāda no Pusēm nav iecēlusi savu arbitru un neizdara to 2 mēnešu laikā pēc otrs Puses līguma veikt ūdens iecelšanu, otra Puse var lūgt Starptautiskās Tiesas Prezidentu veikt nepieciešamo iecelšanu.

(3) Ja abi arbitri divu mēnešu laikā pēc to iecelšanas nevar panākt vienošanos par trešā arbitra izvēli, jebkura Puse var lūgt Starptautiskās Tiesas Prezidentu veikt nepieciešamo iecelšanu.

(4) Ja šī panta (2) un (3) punktā minētajos gadījumos Starptautiskās Tiesas Prezidents nevar veikt minēto funkciju vai arī, ja viņš ir kādas Līgumslēdzējas Puses pilsonis, Viceprezidents tiek lūgts veikt nepieciešamās iecelšanas. Ja Viceprezidents nevar veikt minēto funkciju vai, ja viņš ir kādas Līgumslēdzējas Puses pilsonis, pēc pieņemamā amata vecākais Tiesas loceklis, kas nav nevienas Līgumslēdzējas Puses pilsonis tiks lūgts veikt nepieciešamās iecelšanas.

(5) Tiesa lems, pamatojoties uz likumdošanas respektēšanu. Pirms tiesa pieņem lēmumu, tā var jebkurā tiesas procesa stadijā piedāvāt Pusēm atrisināt strīdu draudzīgā ceļā. Iepriekš minētie nosacījumi neietekmēs tiesas varu atrisināt strīdu ex aequo et bono, ja Puses vienojas par ūdens kārtību.

(6) Tiesa pati noteiks savas darbības procedūru, ja vien Puses nevienojas savādāk.

(7) Tiesa pieņems lēmumus ar balsu vaīrākumu. Ūdens lēmums būs galīgs un saistošs abām Pusēm.

13.pants

Attiecībā uz Niderlandes Karalisti šis Līgums būs spēkā Karalistes Eiropas daļā, Niderlandes Antiļu salās un Arubā, ja vien 14. panta (1) punktā minētajā pažiņojumā nav noteikts savādāk.

14.pants

(1) Šis Līgums stāsies spēkā otrā mēneša 1.dienā, pēc tā datuma kad Līgumslēdzējas Puses ir viena otrai rakstiski pažiņojusās par attiecīgajās valstis nepieciešamo

Iekumdošanas prasību izpildi attiecībā uz līguma stāšanos spēkā, un paliks spēkā 15 gadus.

(2) Ja kāda Līgumslēdzēja Puse vismaz 6 mēnešus pirms līguma izbeigšanās datuma neiesniegs brīdinājumu par tā izbeigšanu, šis Līgums automātiski paliek spēkā nākamos 10 gadus, katrai Līgumslēdzējai Pusei paturot tiesības izbeigt līgumu, par to paziņojot vismaz 6 mēnešus pirms tekošā spēkā esamības termiņa izbeigšanās datuma.

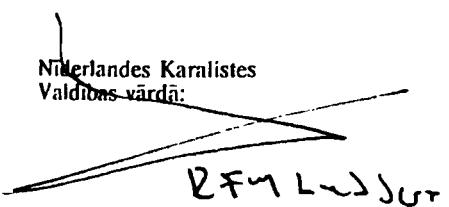
(3) Attiecībā uz ieguldījumiem, kas veikti pirms Šī Līguma izbeigšanās datuma, iepriekš minētie līguma panti būs spēkā 15 gadus pēc tā izbeigšanās datuma.

(4) Saskaņā ar Šī panta (2) punktā minētajiem termiņiem, Niderlandes Karalistes Valdībai ir tiesības pārtraukt Šī Līguma piemērošanu atsevišķi attiecībā uz jebkuru Karalistes daļu.

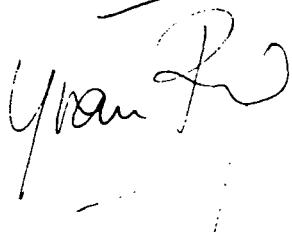
Šo apliecinot, apakšā parakstījušies pārstāvji, kuri ir attiecīgi pilnvaroti, ir parakstījuši Šo Līgumu.

Līgums noslēgts Hāga 1994.gada 14.martā divos origināleksemplāros katrs niderlandiešu, latviešu un angļu valodās, turklāt visi teksti ir vienlīdz autentiski. Atšķirīgu interpretāciju gadījumā noteicošais būs tekssts angļu valodā.

Niderlandes Karalistes
Valdības vārdā:

RFTLASSUR

Latvijas Republikas
Valdības vārdā:

Yvan R

[TRANSLATION - TRADUCTION]

ACCORD ENTRE LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DES PAYS-BAS
ET LE GOUVERNEMENT DE LA LETTONIE RELATIF À L'ENCOURA-
GEMENT ET À LA PROTECTION DES INVESTISSEMENTS

Le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas et le Gouvernement de la Lettonie, désignés ci-après les parties contractantes,

Désireux de renforcer les liens traditionnels d'amitié entre leurs pays et d'étendre et d'intensifier leurs relations économiques mutuelles notamment concernant les investissements effectués par des investisseurs d'une partie contractante sur le territoire de l'autre partie contractante,

Reconnaissant qu'un accord sur le traitement à réservier à ces investissements stimulera le mouvement des capitaux et de technologie ainsi que le développement économique des parties contractantes et qu'un traitement juste et équitable des investissements est souhaitable,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier

Aux fins du présent Accord :

a) Le terme " investissement " s'entend des avoirs de toute nature et notamment mais non exclusivement:

- i) Des biens meubles et immeubles ainsi que tous autres droits sur des avoirs de toute nature;
- ii) Les parts, actions et obligations d'une société et toute autre forme de participation dans une société;
- iii) Les créances monétaires sur d'autres titres d'avoirs ou sur toutes prestations ayant une valeur économique;
- iv) Les droits de propriété intellectuelle, procédés techniques, de la clientèle et savoir faire;
- v) Les concessions d'affaires conférées par la loi ou en vertu d'un contrat, y compris les concessions en vue de la prospection, de la culture, de l'extradition ou de l'exploitation de ressources naturelles.

b) Le terme " investisseur " désigne :

- i) les personnes physiques ayant la nationalité de ladite partie contractante;
- ii) les personnes morales constituées conformément à la législation de la partie contractante;
- iii) les personnes morales non constituées conformément à la législation de la partie contractante mais contrôlées directement ou indirectement par des personnes physiques définies en ii) plus haut ;

c) Le terme " territoire " désigne le territoire souverain de l'Etat concerné et les zones maritimes adjacantes à la mer territoriale de l'Etat dans la mesure où cet Etat y exerce des droits souverains ou de juridiction conformément au droit international.

Article 2

Chacune des Parties contractantes dans le cadre de ses règlements et de sa législation encouragera la coopération économique par la protection sur son territoire des investissements des investisseurs de l'autre Partie contractante. Sous réserve de son droit d'exercer les pouvoirs que lui confère sa législation, autorisera lesdits investissements.

Article 3

1. Chacune des Parties contractantes accordera en tout temps un traitement juste et équitable aux investissements des investisseurs de l'autre Partie et n'entravera pas par des mesures injustifiées ou discriminatoires, la gestion, le service, l'affectation, la jouissance ou l'aliénation des investissements par des investisseurs. Chacune des Parties contractantes raccordera à ces investissements la sécurité et la protection adéquates.

2. En particulier, chacune des Parties contractantes ne soumettra ces investissements à un traitement moins favorable que celui qu'elle accorde aux investissements de ses propres investisseurs, ou à ceux d'un Etat tiers. Le traitement qui sera appliqué est celui qui sera le plus favorable à l'investissement concerné.

3. Si une partie contractante a accordé des avantages spéciaux aux investisseurs d'un Etat tiers en vertu d'accord établissant des unions douanières, des unions économiques, des unions monétaires ou des institutions analogues, ou sur la base d'accords provisoires conduisant à telles unions ou institutions, cette partie contractante n'est pas tenue d'accorder de tels avantages aux investisseurs de l'autre partie contractante.

4. Chaque partie contractante devra respecter toute obligation qu'elle pourrait avoir contractée en ce qui concerne les investissements d'investisseurs de l'autre partie contractante.

5. Si les dispositions législatives de l'une ou l'autre des parties contractantes ou les obligations relevant du droit international en vigueur ou convenues ultérieurement entre les parties contractantes en plus du présent accord contiennent un règlement de caractère général ou spécifique, conférant aux investissements d'investisseurs de l'autre partie contractante un traitement plus favorable qu celui qui est prévu par le présent accord, ce règlement, dans la mesure où il est plus favorable, prévaut sur le présent accord.

Article 4

En matière d'impôts, de droits, de redevances, ainsi que de déductions et d'exemptions fiscales, chaque partie contractante accorde aux investisseurs de l'autre partie contractante, qui exercent une activité quelconque sur son territoire, un traitement non moins favorable que celui qu'elle accorde à ses propres investisseurs ou à ceux de tout Etat tiers; le traite-

ment le plus favorable aux investisseurs concernés étant retenu. Toutefois, il n'est pas tenu compte à cette fin d'avantages fiscaux spéciaux accordés par cette partie:

- a) en vertu d'un accord tendant à éviter la double imposition; ou
- b) en vertu de sa participation à une union douanière, une union économique ou une institution analogue; ou
- c) sur la base de la réciprocité avec un Etat tiers.

Article 5

Les parties contractantes garantissent la possibilité de transférer les paiements résultant d'un investissement. Les transferts sont effectués dans une monnaie librement convertible sans restriction ou retard. Ces transferts incluent notamment mais non exclusivement:

- a) les bénéfices, intérêts, dividendes et autres revenus courant;
- b) les fonds nécessaires:
  - i) à l'acquisition de matières premières ou auxiliaires, de produits semi-finis ou finis, ou
  - ii) au remplacement d'avoirs en capital afin d'assurer la continuité d'un investissement;
- c) les fonds nécessaires au développement d'un investissement;
- d) les fonds reçus en remboursement de prêts;
- e) les redevances ou honoraires;
- f) les revenus auxquels ont droit des personnes physiques
- g) le produit d la vente ou de la liquidation de l'investissement
- h) tout paiement découlant de l'application de l'article 7.

Article 6

Aucune des Parties n prend des mesures ayant pour effet de déposséder directement ou indirectement des investisseurs de l'autre partie contractante de leurs investissements sans qu'il soit satisfait aux conditions suivantes:

- a. les mesures sont prises pour des motifs d'utilité publique avec les garanties prévues par la loi;
- b. les mesures ne sont pas discriminatoires ou contraires à des engagements préalables de la première partie contractante;
- c. les mesures sont prises en contrepartie du paiement d'une juste indemnité. Ladite indemnité sera d'une valeur égale à la valeur marchande des investissements concernés et comprendre les intérêts courus jusqu'à la date de son paiement et qui auront été fixés au taux commercial normal, et elle sera versée et transférée dans les meilleurs délais vers le pays désigné par les intéressés dans la monnaie du pays dont ils sont les investisseurs ou dans toute autre monnaie librement convertible acceptée par les intéressés.

Article 7

Les investisseurs ou les sociétés d'une des Parties contractantes dont la investissements dans le territoire de l'autre Partie contractante auront subi des pertes en raison d'une guerre ou autre conflit armé, d'une révolution, d'un état d'urgence national, d'une révolte, d'une insurrection ou d'une émeute sur le territoire de la deuxième Partie contractante bénéficieront, de la part de cette dernière, en ce qui concerne la restitution, le dédommagement, l'indemnisation ou tout autre règlement, d'un traitement qui ne sera pas moins favorable que celui que la deuxième Partie contractante accorde à ses propres investisseurs ou à ceux d'un quelconque Etat tiers, en appliquant le traitement qui est le plus favorable aux investisseurs concernés.

Article 8

Si les investissements d'un ressortissant d'une partie contractante sont assurés contre des risques non commerciaux en vertu d'un régime institué par la loi ou par des règlements, toute subrogation de l'assureur ou du réassureur aux droits dudit ressortissant aux termes de cette assurance est reconnue par l'autre parti contractante.

Article 9

Chacune des Parties contractantes accepte de soumettre tout différend d'ordre juridique survenant entre elle et un investisseur de l'autre partie contractante au sujet d'un investissement effectué par cet investisseur sur le territoire de la première partie contractante au Centre international pour le règlement des différends relatifs aux investissements, en vertu de la Convention sur le règlement des différends relatifs aux investissements entre Etats et investisseurs d'autres Etats, ouverte à la signature à Washington le 18 mars 1965. Une personne morale qui est un investisseur d'une partie contractante et qui, avant que le différend survie, une était contrôlée par des investisseurs de l'autre partie contractante, est traitée, en vertu de l'alinéa b du paragraphe 2 de l'article 25 de la Convention, aux fins d'application de l'instrument, comme un investisseur de l'autre partie contractante.

Article 10

Les dispositions du présent accord s'appliquent également aux investissements effectués avant son entrée en vigueur par les investisseurs d'une partie contractante sur le territoire de l'autre partie contractante conformément aux lois et aux règlements de cette dernière.. Néanmoins, le présent accord ne s'applique pas aux investissements effectués avant le 1er janvier 1987.

Article 11

Chacune des parties contractantes peut proposer à l'autre partie contractante l'organisation de consultations sur l'interprétation ou l'application du présent accord. L'autre partie

contractante examine cette proposition avec bienveillance et fournit le cadre adéquat à la tenue des consultations.

Article 12

1. Les différends entre les Parties contractantes concernant l'interprétation ou l'application du présent Accord qui ne peuvent être réglés dans un délai raisonnable par voie diplomatique est, à moins que les parties n'en décident autrement, soumis à un tribunal arbitral composé de trois membres. Chaque Partie contractante désigne un membre du tribunal et les deux membres choisissent ensuite un ressortissant d'un Etat tiers qui présidera le tribunal.

2. Si l'une des parties n'a pas désigné son arbitre et n'a pas donné suite, dans un délai de deux mois, à l'invitation de procéder à cette nomination qui lui a été adressée par l'autre partie, cette dernière peut demander au Président de la Cour internationale de justice de procéder à la désignation nécessaire.

3. Si, dans un délai de deux mois, les arbitres n'arrivent pas à arriver à un accord sur le choix du troisième arbitre, l'une ou l'autre des parties contractantes peut inviter le Président de la cour internationale de justice à procéder à la nomination.

4. Si, dans les cas prévus aux paragraphes 2 et 3 du présent article, le Président est un ressortissant de l'une des Parties contractantes ou s'il est empêché d'une autre manière de s'acquitter de cette fonction, le Vice-Président sera prié de procéder aux nominations nécessaires. Si le Vice-Président est un ressortissant de l'une des Parties contractantes ou s'il est lui aussi empêché de s'acquitter de cette fonction, il appartiendra au membre le plus ancien de la Cour internationale de Justice qui n'est pas ressortissant de l'une ou l'autre Partie contractante de procéder aux nominations nécessaires.

5. Le tribunal statue sur la base du respect du droit y compris du respect des dispositions du présent accord et des autres accords pertinents entre les parties contractantes, des principes généraux du droit international et des dispositions appropriées de la législation interne. Avant de se prononcer, il peut à n'importe quelle étape de la procédure proposer aux parties de régler le différend à l'amiable. Les dispositions qui précèdent ne préjugent pas de la capacité du tribunal de régler le différend *ex aequo et bono* si les parties en conviennent.

6. Sauf si les parties en décident autrement, le tribunal fixe lui-même sa propre procédure.

7. La décision du tribunal est prise à la majorité des voix. La décision est définitive et obligatoire pour les parties.

Article 13

En ce qui concerne le Royaume des Pays-Bas, le présent accord s'applique à la partie du Royaume située en Europe, aux Antilles néerlandaises et à Aruba à moins que la notification prévue au paragraphe 1 de l'article 14 n'en décide autrement

Article 14

1. Le présent accord entrera en vigueur le premier jour du deuxième mois suivant la date à laquelle les parties contractantes se seront informées par écrit de l'accomplissement des procédures constitutionnelles requises dans leurs pays respectifs et demeurera en vigueur pour une période de quinze ans.

2. Sauf si l'une des parties informe l'autre de son intention de le dénoncer six mois au moins avant la date de son expiration, le présent accord sera reconduit tacitement pour des périodes de dix ans, chaque partie contractante se réservant le droit de le dénoncer moyennant un préavis d'au moins six mois avant la date d'expiration de la validité en cours.

3. Toutefois les dispositions de l'accord continueront à s'appliquer, pour les investissements effectués au cours de sa validité, pendant une période de quinze ans à compter de la date de sa dénonciation.

4. Sous réserve de la période au paragraphe 2 du présent article, le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas est en droit de mettre fin à l'application du présent accord pour toute partie du Royaume séparément.

En foi de quoi les soussignés à ce dûment autorisés par leurs Gouvernements respectifs, ont signé le présent accord.

Fait en double exemplaire à La Haye le 14 mars 1994 en néerlandais, letton et anglais, les trois textes faisant également foi. En cas de différence d'interprétation, le texte anglais prévaudra.

Pour le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas :

R.F.M. LUBBERS

P.H. KOOIJMANS

Y.C.M. T. VAN ROOY

Pour le Gouvernement de la Lettonie :

VALDIS BIRKAVS